

PRESENTACIÓ

Aquest llibre és el resultat de la jornada «Dolors Miquel: tradició i inconformisme. Una poètica de la transformació», impulsada per la Societat Catalana de Llengua i Literatura (filial de l'IEC), que va tenir lloc a l'Institut d'Estudis Catalans el 4 de març de 2022. És la primera del cicle «Clàssics Catalans», centrat en una figura representativa de la poesia, la novel·la, el teatre, l'assaig i la traducció, que culmina el cicle panoràmic sobre diversos gèneres de les lletres catalanes del segle XXI i que, apadrinat per la mateixa institució, s'ha dut a terme des del 2016. A diferència d'aquells balanços crítics, que han anat oferint visions àmplies de la creació literària actual en llengua catalana i de les seves dinàmiques socials, el nou cicle, coordinat també per Francesc Foguet i per Montserrat Bacardí, es planteja, en canvi, aprofundir en l'obra d'un escriptor o traductor amb una trajectòria consolidada però encara en curs.

Vam triar Dolors Miquel sense cap intenció d'entrar en debats sobre el cànon. El nostre objectiu era posar per primera vegada a l'abast del lector i del crític una mostra d'estudis que abordés els aspectes més significatius de seva la poesia inconformista, reivindicativa, satírica, feminista, que explora els límits del llenguatge i del subjecte poètics, que s'abeura en les profunditats del localisme i de l'hermetisme, que es nodreix alhora de la quotidianitat i de la tradició culta, i que furga en les llagues de l'individu i de la societat amb una veu original perfectament recognoscible.

Per fer-ho possible, vam organitzar el cicle en tres blocs. En el primer, les dues ponències inaugurals ofereixen una visió completa de la seva trajectòria literària fins avui. Amb un enfocament biogràfic, Montserrat Palau tracta l'etapa inicial, que s'estén fins al 2011, quan Miquel publica *La flor invisible*. Margalida Pons treballa, per la seva

banda, la segona, que comença en el punt d'inflexió que representa *El guant de plàstic rosa* (2016), analitzant els procediments constructius del que anomena «poètica de l'imprevisible». En el segon bloc, les comunicacions s'aproximen a l'obra de Miquel des d'enfocaments temàtics. Caterina Riba explora les característiques i l'evolució de la manera com s'hi representen els cossos masculins i femenins. Josep-Anton Fernández busca les interjeccions entre l'experimentació formal, l'expressió d'una realitat violenta, traumàtica i dolorosa, i la construcció d'un subjecte inconscient. Maria Sevilla n'analitza alguns dels aspectes més característics a la llum de la tradició literària, des de la medieval fins a autores com Clarice Lispector o Víctor Català, i temes com ara la ressignificació del cànon androcèntric, el desig al marge del matrimoni, la incorrecció lingüística o l'animalisme. Finalment, Marc Comadran recorre de nou la primera etapa per identificar-ne els mecanismes humorístics a partir dels quals l'autora modela algunes formes d'investigació, de transgressió i de transformació dels límits de la creació literària. El tercer bloc clou el llibre amb l'entrevista a cura de Jordi Cornudella en el decurs de la qual l'autora repassa els quaranta anys de trajectòria i d'experiència literàries.

Encara que l'objectiu del volum no sigui exhaurir lectures i anàlisis de l'obra de Dolors Miquel, vol ser en qualsevol cas una contribució a l'estudi d'una de les veus més inconformistes de la poesia catalana actual.

OLÍVIA GASSOL BELLET i ÒSCAR BAGUR